

EL GANXO

La platea com a escenografia

de Lola Lasurt

‘El ganxo’ és una proposta escenogràfica de risc concebuda per Lola Lasurt. Es tracta d’una instal·lació pictòrica a l’oli sobre tela d’estètica amable i de grans dimensions que dona força a l’objecte quotidià. Defugint de la idea de fris, a la qual recorre sovint, l’artista visual fa un exercici de plasmar allò performatiu per mitjà del llenguatge pictòric. I ho fa transitant el postteatre brossià com a sala d’assaig i recollint el testimoni de ‘Ganivet’ de Laia Estruch en quant a volum, superfície metàl·lica i moviment.

La instal·lació pren com a punt de partida un document fotogràfic. Es tracta de la representació de la peça teatral ‘Assemblea General’ per part del Grup de l’Esquella Teatre l’any 1975 al Teatre Romea de Barcelona realitzada per Pau Barceló. Pintada a banda i banda, tot reproduint la mateixa imatge dues vegades, del dret i del revés, i tallada verticalment amb un cúter en quatre parts, la composició esquarterada penja de quatre ganxos de carnisseria i circula per quatre rails que recorren l’espai. Tornant de nou a la memòria històrica immediata i evocant el període de transició democràtica, Lasurt ens serveix un tros de carn que ha estat sacrificada. Sense miraments i amb un gest marcadament atroç, la democràcia penja, com un tros de carn, dintre d’un camió frigorífic. Un viatge al no retorn.

El marc teòric on se situa la proposta es nodreix de la poesia escènica de Brossa, i en concret de l’òpera ‘El ganxo’ de Josep Maria Mestres Quadreny concebuda el 1957, i de l’obra de teatre infantil ‘Assemblea general’ de 1967 creada per Pilar Enciso i Laura Olmo. Es tracta de dues propostes estèticament oposades: si la primera s’insereix en un esperit d’avantguarda que reivindica l’automatisme i l’absurd, la segona està connotada pel realisme social més literal. Una dicotomia volguda que aborda les tensions polítiques del context i que s’acompanya, com a teló de fons, de la gestació de grups de teatre amateurs actius a les darreries del franquisme. ‘El ganxo’ presenta set figures al·legòriques de la societat del moment: el Pròleg, el Criat, la Ballarina, el Negre, el Vell Endolat, el Personatge Corpulent i l’Home. A ‘Assemblea general’ també en participen set: el Lleó poderós, el Burro infeliç, la Gata venedora de màscares, el Llop lletrat, la Guineu astuta, el Lloro pregoner i el Verduc (o botxí). La presència a la sala de les disfresses d’aquests animals és un suport documental del projecte que ens situa en la pràctica del des-temps tan característica de Lasurt. Fora del temps i dintre d’un relat volgudament sociohistòric, ‘El ganxo’ s’erigeix com un símbol del temps col·lectiu: el retrat violent de la societat present personificat pel món animal, com a les faules, i la crítica a la política representativa per partits.